

श्री
राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं, मुकाम पुलचोक ललितपुर
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री टेकप्रसाद ढुङ्गाना
लेखा सदस्य श्री बासुदेव खनाल
फैसला
२०७९।०८० सालको निर्णय नं. ३१४
पुनरावेदन नं. ०७८-RB-००८२
मुद्दा:- अग्रिम कर (२०७२/०७३)

काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ म.न.पा लाजिम्पाट स्थित श्री एभरेष्ट बैंक } पुनरावेदक
लिमिटेडका अख्तियार प्राप्त सहायक महाप्रबन्धक केशवराज पौडेल.....१ }
विरुद्ध

आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं.....१ } प्रत्यर्थी
ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ }

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी:- प्रमुख कर प्रशासक श्री बाबुराम गौतम

शुरु निर्णय मिति:- २०७७।०७।१६

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

निर्णय गर्ने कार्यालय:- आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं

निर्णय गर्ने अधिकारी:- महानिर्देशक श्री झकप्रसाद आचार्य

निर्णय मिति:- २०७७।१२।१३

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट:- विद्वान बरिष्ठ अधिवक्ता श्री तुलसी भट्ट

- विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठ

प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट:- विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकर

अवलम्बित नजीर* :

ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७७।०७।१६ मा भएको अग्रिम कर माग गर्ने निर्णय र सोही निर्णय सदर गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको मिति २०७७।१२।१३ को निर्णय उपर राजस्व राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६ बमोजिम करदाताको तर्फबाट पुनरावेदन दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दा यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको हुँदा मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं यस न्यायाधिकरणको ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता एभरेष्ट बैंक लिमिटेडले आ.व. २०७२/०७३ को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु.२,५०,७१,५९,१८२।- देखाइ ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७३/०९/२५ मा आय विवरण पेश गरेको।
२. आ.व. २०७२/०७३ को कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताको खर्च भुक्तानी विवरण तथा वित्तीय विवरण समेतको प्रमाणहरू छानविन गरी सो समेतको आधारमा पेश हुन आएको कर परीक्षण प्रतिवेदन अनुसार करदाताको आ.व. २०७२/०७३ को लागि आयकर ऐन, २०५८ दफा ८७ बमोजिमको अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने भएकोले सो बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै आधार र कारण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र जवाफ पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ दफा ९०(८) बमोजिम अग्रिम कर रकम दाखिला गर्ने बारेको आधार र कारण समेत खुलाई मिति २०७७।०६।२९ मा सूचना जारी गरेको।
३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७७।०६।२९ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७७।०६।२९ मा बुझी लिई सोको लिखित जवाफ मिति २०७७।०७।०६ मा पेश गरेको।
४. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट जारी भएको अग्रिम कर कट्टी सम्बन्धी सूचनाका बुँदाहरूमा कुनै परिवर्तन गर्नुपर्ने नदेखिएकोले सोही बमोजिम करदाताको आ.व. २०७२/०७३ को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) बमोजिम रु.३२,२२,६५३।७५ अग्रिम कर दाखिला गर्न करदातालाई सूचना दिने भनी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७७/०७/१६ मा खडा भएको निर्णय पर्चा।
५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७७/०७/१६ मा जारी गरेको आ.व. २०७२/०७३ को अग्रिम कर तर्फको आदेशमा चित्त नबुझी एभरेष्ट बैंक लिमिटेडले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७७/०८/२२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन।

६. आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ मा गरिएको रोजगारीको आय गणनाको प्रावधान दफा ८(२)(क) मा उल्लेख गरिएको 'अन्य सुविधाहरू वापतको भुक्तानी' तथा सोही दफाको उपदफा (छ) मा उल्लेख गरिएको 'रोजगारीको सम्बन्धमा गरिएका अन्य भुक्तानीहरू' समेतको आधार र यी विषयहरूमा दुविधा हुँदा कर प्रशासन थप स्पष्ट हुन तयार गरिएको आयकर निर्देशिका, २०६६ को दफा ६.३.१ ले गरेको व्याख्याको आधार समेतमा रही गरिएको निर्णय कानूनसम्मत देखिन्छ तथा करदाताले सो सम्बन्धमा लिएको जिकिर नपुग्ने भनी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय।
७. करदाता बैंकले आफ्ना कर्मचारीलाई प्रदान गरेको पोशाक वापतको खर्चमा करदातासंग विपक्षी कार्यालयबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८(१) बमोजिम भएको अग्रिम कर, दफा ११९ बमोजिम व्याज तथा दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क समेत माग गर्ने गरेको आदेश कानूनसम्मत नदेखिएको हुँदा बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकिर लिई करदाता श्री एभरेष्ट बैंक लिमिटेडका तर्फबाट मिति २०७८/०५/२१ मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र।
८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्याविधि सहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार गरी पेश गर्नु भन्ने मिति २०७९।०४।२० को यस न्यायाधिकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेशी सुचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक करदाता श्री एभरेष्ट बैंक लिमिटेडका तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ता श्री तुलसी भट्ट र विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठले करदाता बैंकले आ.ब. २०७२/०७३ मा कर्मचारीलाई प्रदान गरेको पोशाक वापतको खर्चमा अग्रिम कर, दफा ११९ बमोजिम व्याज तथा दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क समेत माग गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालयबाट भएको आदेश र सो आदेश सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय कानून विपरीत भई त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी पाउँ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।
१०. प्रत्यर्थी कार्यालयका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान सहायक न्यायाधिवक्ता श्री संगिता थोकरले शुरू कार्यालयबाट करदाताको हकमा आ.ब. २०७२/०७३ मा कर्मचारीलाई प्रदान गरेको पोशाक वापतको खर्चमा अग्रिम कर माग गर्ने गरी गरेको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय समेत कानूनसम्मत हुँदा सदर कायम हुनु पर्छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।

११. पुनरावेदक करदाताका तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवैतर्फबाट प्रस्तुत बहस बुदाँहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट पुनरावेदक करदाताको हकमा अग्रिम कर माग गर्ने गरी भएको आदेश र सो आदेशलाई सदर गर्नेगरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट भएको निर्णय मिलेको छ, छैन ? पुनरावेदक करदाताको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो वा होइन ? भन्ने प्रश्नमा नै निर्णय दिनुपर्ने देखियो।
१२. निर्णय तर्फ विचार गर्दा, करदाताले पोशाक वापत कर्मचारीलाई बार्षिक रूपमा सिधै रकम उपलब्ध गराउने नभई बैंकले पोशाक नै खरिद गरी कर्मचारीलाई कार्यालय प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराए वापत खर्च दावी गरिएको रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ बमोजिम रोजगारीको आयमा समावेश गरी अग्रिम कर माग गरिएको गैरकानुनी भएको भन्ने पहिलो पुनरावेदन जिकिर रहेको देखियो। करदाताले पेश गरेको कर्मचारीको तलव तथा भत्ताको विवरणमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ बमोजिम पोशाक भत्ता रु.६७,३९,८२०।८९ कर्मचारीहरूको लागि पोशाक वापत खर्च लेखेको पाइयो। ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरले आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७ तथा दफा ८(२)(छ) बमोजिम सम्बन्धित कर्मचारीको रोजगारी आयमा समावेश गरी कर कट्टी गर्नुपर्ने भनी अग्रिम कर माग गरेको देखियो। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८ को उपदफा (२) को खण्ड (क) मा "ज्याला, तलव, विदा वापतको रकम, अतिरिक्त समय काम गरेको वापतको रकम, शुल्क कमिशन पुरस्कार उपहार वोनस र अन्य सुविधाहरू वापतको भुक्तानी भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ" भने खण्ड (ख) मा "महङ्गी भत्ता, जिवन निर्वाह खर्च, भाडा, मनोरञ्जन वा यातायात भत्ता वापतको रकम लगायत कुनै पनि व्यक्तिगत भत्ताका भुक्तानी" भन्ने उल्लेख भएको पाइयो। उल्लिखित दुवै खण्डमा पोशाक खर्च उल्लेख भएको देखिँदैन। पोशाक कर्मचारीको व्यक्तिगत प्रकृतिको सुविधा जस्तो देखिए पनि करदाता बैंकबाट व्यक्तिगत भत्ताको रूपमा रकम भुक्तानी गरेको देखिँदैन। आय गणना गर्ने प्रयोजनको लागि घरेलु वा व्यक्तिगत प्रकृतिका खर्च कट्टी गर्न नपाइने भए तापनि आयकर ऐन, २०५८ को दफा २१ को उपदफा (३) को स्पष्टीकरण खण्ड (क) को प्रकरण (१) को (ग) मा "काम गर्दाको समय बाहेक अन्य समयमा लगाउन उपयुक्त नभएका लुगा बाहेक प्राकृतिक व्यक्तिका लागि लुगाको खरिद गर्न भएको खर्च" भन्ने व्यहोरा उल्लेख भएको देखिन्छ। पुनरावेदक बैंकले वरिष्ठ सहायक तह सम्मका कर्मचारीले कार्यालयमा उपस्थित हुँदा तथा दैनिक जिम्मेवारी वहन गर्दा अनिर्वाय रूपमा यसरी दिईएको पोशाकको प्रयोग गर्नु पर्ने देखिन्छ। यसले बैंकमा ग्राहकहरूको उपस्थिति हुने काउण्टरहरूमा Dress Code पालना हुनुको साथै बैंकमा काम विशेषले ग्राहकहरू आउदा पनि सहज रूपमा पहिचान गर्न सक्ने, बैंककै व्यवसाय तथा आय आर्जनमा सहयोग पुऱ्याउने, पोशाकमा गरेको खर्च बैंकले आफ्नो शाख अभिवृद्धि गर्न, कर्मचारीलाई सुसज्जित एवं अनुशासित राखी

पोशाकद्वारा बैंक प्रतिविम्बित होस भन्ने हेतुले खर्च गरेको देखिँदा यस्तो खर्च वापत भएको भुक्तानीमा रू.३६,२२,६५३।७५ अग्रिम कर माग गरेको निर्णय कानून सम्मत देखिएन।

१३. पुनरावेदक करदाताले अग्रिम करमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिम शुल्क लगाएको मिलेन भनी लिएको अन्तिम पुनरावेदन जिकीर सम्बन्धमा हेर्दा, आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२० मा "कुनै व्यक्तिले कुनै कुराका सम्बन्धमा विभागमा झुठा वा भ्रमपूर्ण विवरण दिएमा वा दाखिला गर्नुपर्ने कुनै कुरा वा वस्तुको जानकारी नदिई वा सो विवरणबाट उल्लिखित जानकारी भ्रमपूर्ण हुन गएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई देहाय बमोजिम शुल्क लाग्नेछ"भन्ने कानूनी व्यवस्था गर्दै खण्ड (क) मा "जानाजानी वा लापरवाहीपूर्वक गरेको नभई भूलवश झुठा वा भ्रमपूर्ण हुन गएकोमा त्यसबाट हुने घटी कर रकमको पचास प्रतिशत" भन्ने कानूनी व्यवस्था गरिएको पाईयो। यो व्यवस्था करदाताले झुठा वा भ्रमपूर्ण विवरण दाखिला गरेको प्रष्ट भएमा त्यस वापत जरिवाना सरह लाग्ने शुल्क देखिन्छ। आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा (८) मा "तथा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने भुक्तानीमा कर कट्टी नगरेकोमा दफा १२० बमोजिमको शुल्क समेत" भन्ने अंश आर्थिक ऐन, २०७७ बाट थप भएको देखिन आयो। यसरी अग्रिम कर कट्टी गर्ने भुक्तानीमा दफा १२० को शुल्क लाग्ने कानूनी व्यवस्था मिति २०७७/०४/०१ बाट प्रारम्भ भएको सन्दर्भमा यी करदाताबाट मिति २०७७/०७/१६ मा अग्रिम कर माग गर्दा दफा १२०(क) को शुल्क समेत गणना गरी कर निर्धारण गरेको आदेश कानूनसम्मत नै देखियो। तथापी माथी प्रकरण नं. १२ मा विवेचना भए अनुसार कर्मचारी पोशाक खर्चमा अग्रिम कर माग गर्न नमिल्ने ठहर भएको सन्दर्भमा यी करदाताको हकमा प्रस्तुत मुद्दामा दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्क समेत सान्दर्भिक रहेको नदेखिँदा यस सम्बन्धमा थप बोलिरहन परेन।

१४. तसर्थ: माथि उल्लिखित तथ्य, आधार एवं कारण समेतबाट करदाता एभरेष्ट बैंक लिमिटेड (स्थायी लेखा न. ५००१०६४९५) को आ.ब. २०७२/०७३ को ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) बमोजिम अग्रिम कर माग गर्दा पोशाक वापतको रकममा समेत अग्रिम कर माग गर्ने गरी मिति २०७७।०७।१६ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय समेत सो हदसम्म न्यायोचित नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहर्छ। करदाताको अन्य पुनरावेदन जिकीर पुग्न सक्दैन। अरुमा तपसिल बमोजिम गर्नु।

तपसील

१. माथि ठहर खण्डमा लेखिए बमोजिम करदाता करदाता एभरेष्ट बैंक लिमिटेडको आ.ब. २०७२/०७३ को ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरबाट आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९०(८) बमोजिम अग्रिम कर माग गर्दा पोशाक वापतको रकममा समेत अग्रिम कर माग गर्ने गरी मिति २०७७।०७।१६ मा भएको निर्णय र सोही निर्णय सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागका महानिर्देशकबाट मिति २०७७।१२।१३ मा भएको निर्णय समेत सो हदसम्म न्यायोचित नदेखिँदा केही उल्टी हुने ठहरेकोले अग्रिम कर वापत बुझाएको रकम करदाताले फिर्ता पाउने हुँदा फिर्ता दिनु वा आगामी आ.ब.को हिसाबमा मिलान गर्नु भनी ठूला करदाता कार्यालयमा लेखी पठाईदिनु।
२. फैसलाको प्रतिलिपी जानकारीको लागि विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई दिनु।
३. सरोकारवाला पक्ष प्रस्तुत फैसलाको नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनु।
४. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी फैसलाको पीठमा जनाउनु।
५. यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी शुरु मिसिल ठूला करदाता कार्यालयमा पठाई रेकर्ड मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनु।

टेकप्रसाद ढुङ्गाना
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा मेरो सहमती छ।

बासुदेव खनाल
(लेखा सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

इजलास अधिकृत: श्री भिष्म भट्टराई

इतिसम्बत २०७९ साल चैत्र २८ गते रोज ३ शुभम.....

प्रमाणिकरण मिति:-

फैसला प्रमाणिकरण गर्ने:-

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाण्डौको छाप